

svoje nasvete. Sklenjeno je, da časopis bode izhajal od novega leta naprej, če bo le mogoče, po 2krat na mesec, do onega časa pa po enkrat, in bo veljal za dvakrat na mesec po 2 gold., — dokler bo pa le po enkrat izhajal, pa 1 gold. na leto. Pisal bode o vsem, kar kmetijstvo in našo deželo zadeva.

To je povrhni posnetek obravnav in sklepov, ki jih je napravil zbor goriške kmetijske družbe v Tominu. Nadjamo se, da to blago početje slavnega društva ne ostane brez zaželenega sadú. Srečen vspeh se pa opira po naši misli najbolj na to, da „Umni gospodar“ dobí kar največ obilne duševne in materijalne podpore iz vseh strani goriške naše dežele, kajti le on bo pravi srednik in besednik med ljudstvom in kmetijskim društvom. Dobro in koristno bi bilo, da ne bi ga pogrešala nobena kmetiška bajtica. Zatoraj vsi vrli slovenski rojaki na Goriškem, posebno gospodje duhovniki in vsi domoljubje sploh: podpirajte „Umnega gospodarja“ z dopisi in naročili vsak po svoji moči; priporočujte ga ljudstvu; razlagajte kmetom njegov namen in oživite in vtrdite v njih srcih zaup do kmetijskega društva.

Gospodarska skušnja.

Iz Polzele. (*Strušilo zajcem.*) Potrjujem v 38. listu „Novic“ naznanjeno „gotovo pomoč, da zajec sadnih drevés ne objeda“ — iz svojih velikoletnih skušinj, in naznanujem, da ni potreba drevés mazati, ampak samo s svinsko maščobo namazan količek naj se postavi k drevesu. — Skoz 13 let sem imel zelnik pri gošči, v kateri je veliko zajcev bilo, pa vendar ni bilo nikdar škode v zelniku. Postavljal sem v zelniku (poprek) palice, na katerih so se klobase v dimu sušile, — in nikoli ni bilo zajca. Leta 1850 sem na drugo faro prišel in vidil tam kmeta — po ravno nasajenem zelniku po dva čevlja dolge količke (po 3—4 sežnje saksebi) potikati. Prašam ga: „Kaj pa delate?“ — Kmet mi odgovori: „Zajcu strušilo“ — Prašam dalje: „Se bo pa zajec teh količkov bal?“ — „Ne, pravi kmet, ampak zajec se boji svinske maščobe, s katero so količki namazani.“ — Tù mi je še le jasno bilo, zakaj da se zajec zgorej omenjenih palic boji. — Potem sem takošnih količkov po zelniku nataknil, in zajca ni bilo blizo. — H drevesom naj se bolj dolgi količki postavljajo, da jih sneg čisto ne zapade. Če so količki le na zgornjem koncu namazani, zajca gotovo blizo ne bo. — Zato je vsaktera svinska maščoba dobra, — spridena še menda najboljša.

A. L-k!

Gospodarske novice.

* Letina letošnja v Evropi. — Iz vse Nemčije se sliši veseli glas o letošnji letini, posebno v severnih krajih. Pa tudi v južnih deželah in tako tudi na Avstrijskem (razun nekterih krajev Ogorskega) imajo saj srednjo letino, če ne obilno. Na Angležkem in Irskem je zemlja tako dobro rodila, da jim ne bo treba dovaževati mnogo žita. Tudi na Francozkem je bila vrlo obilna žetva. Ker ima francozka dežela še od lani polnih žitnic, ne bo treba letos drugej kupovati žita. V severni Ameriki je bila žetva čez vse pričakovanje bogata, tako, da mnogo ladij polnih žita so peljali v Evropo. Amerika bo tedaj nadomestila to, kar se je letos v Banatu premalo pridelalo. Zato se ni bati, da bi zavoljo slabe letine v Banatu poskočila žitna cena. Priča tega, da žitu cena pada na vseh večih žitarišjih nemških in ameriških. — Tako piše časnik „Arbeitsgeber“.

* Konjski komati. V zboru köthenskega gospodarskega društva se je govorilo o tem, da konjski

komati, kakor se rabijo dandanašnji, niso primerni in da imajo mnogo napák. Zato je bilo razpisano darilo (premija) za najbolji komat. 27 novih komatov je bilo na ogled postavljenih; za najboljšega je bil priznan komat Neumann-a iz Köthen-a, ki je bil počasten s prvo premijo.

Po „Gospod. listu“.

Nova postava

zastran opravljanja stroškov za popravo in zdržanje katoliških cerkev in duhovniških poslopij, potem za pripravo cerkvenih potreb.

Veljavna za deželo kranjsko.

(Dalje.)

§. 8. Da se opravljajo stavbeni stroški, ki se po spredej stoječih odločbah (§§. 1—7) niso mogli skupej spraviti, se ima najpred patron v delež jemati.

On mora prevzeti, na koliko ne odločujejo posebne privatno-pravne imena kaj družega, peti del stroškov, ki še ostanejo potem, ko se odbije donesek iz cerkvenega premoženja in duhovniških dohodkov in to, kar strežniki in voznina znese.

§. 9. Kdor je v posesti kake grajščine, s katero je zvezana podelitna (patronska) pravica, mora spolnovati brez razločka vere dolžnosti, ki zadevajo patrona po tej postavi.

Samo iz te okoliščine, da škof nezavezan na predstavljenje (predvlastno) podeluje kako duhovnijo, se njemu ne morejo naložiti dolžnosti patrona.

§. 10. Duhovske družbe bodo pri duhovnijah z njimi vdruženih morale plačevati, ako se ne dokaže manjša dolžnost, polovico stroškov v §. 1 imenovanih po odbitku cene za strežnike in voznino.

§. 11. Stroški, ki se poravnati ne dajo z doneski imenovanimi v spredej stoječih odločbah, se opravljajo s tem, kar se nabere pri naberanji, katero se utegne vpeljati v ta namen, in na koliko bi tudi to zadostno ne bilo, se opravljajo ostali stroški praviloma (po navadi) kakor druge občinske potrebe po odločbah občinske postave, če je treba po razdelitvi v celi cerkveni okolici (fari) na podlagi neposrednih davkov, toda z ozirom na postavno oprostbo nekatoliških sovrnikov.

§. 12. Poddružnice in hiše duhovnikov, pri njih izpostavljenih, morajo popravljati in zdrževati s privzemanjem pripravljenega cerkvenega premoženja tisti, v katerih korist take cerkve in hiše obstojijo, kjer se ne nahajajo druge pravne dolžnosti. Zavolj tega pa niso oprosteni dolžnosti pripomagati k stroškom za materno cerkev in faro (§. 1), razun če bi obstala posebna pogodba.

§. 13. Ako je z mežnarsko službo zvezana pravica do stanišča, veljajo zastran poprave in zdržanja tega stanišča ukazi te postave.

Če je mežnar ob enem učitelj, in nasprotna dolžnost pripomagati k cerkvi in šoli še uravnana ni, in se tudi nobena druga pogodba ne doseže, tedaj opravljajo stroške za stanišče, ki mežnarju gré, oboji k pripomoči zavezani (konkurenti) na enake dele.

§. 14. Kolikorkrat uprava cerkvenega ali duhovniškega premoženja tirjati hoče po tej postavi donesek od patrona ali od srenje (soseske), mora ona pri škofii prositi za vpeljavo obravnave zastran pripomočkov; ta obravnava se ima vpeljati in veljavno izpeljati od politiške gosposke na podlagi stavbenih načrtov, stroškenih prevdarkov in izpiskov cerkvenega premoženja, ki so se tej gosposki že izročili ali se bodo še le poslali.

(Konec prihodnjíč.)